

Itä-Suomen hallinto-oikeus
PL 1744
70101 KUOPIO

Lausuntopyyntö 6.8.2026

Diaarinumero 1882/03.04.04.16/2026

VALITUS

Kunnallisvalitus yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

VALITTAJAT

N.N ja N.N

VALITUKSENALAINEN
PÄÄTÖS

Siilinjärven kunnanvaltuusto 15.6.2026 § 23

Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaava
Kaavaehdotuksen hyväksyminen

VALITUKSEN
VAATIMUKSET

Valittajat vaativat kunnanvaltuuston päätöksen 15.6.2026 § 23 kumoamista Reponiemen tilalle RN:o 749-412-58-9 osoitetun rakennuspaikan osalta. Lisäksi valittajat vaativat oikeudenkäyntikulujensa korvaamista.

VALITUKSEN
PERUSTELUT

Perusteena esitetään erityisesti luontoselvitysten ja vaikutusten arvioinnin riittämättömyys sekä luonnonsuojelulainsäädännön vastaiset vaikutukset viitasammakkoon, saukkoon, ahmaan ja alueella esiintyvään linnustoon. Valittajan mukaan päätöksen valmistelu ei ole noudattanut Alueidenkäyttölain, Luonnonsuojelulain, Hallintolain, Perustuslain, Ympäristönsuojelulain, Maankäyttö- ja rakennusasetuksen sekä EU-direktiivien asettamia riittäviä selvitysvelvoitteita eikä vaikutusten arviointia. Valittajan mukaan merkittäviä luontovaikutuksia on jätetty selvittämättä tai ne on selvitetty puutteellisesti.

KUNNANHALLITUKSEN LAUSUNTO

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 24 § 2 mom 21. kohdan mukaan kunnanhallitus antaa selityksen kunnanvaltuuston puolesta valtuuston päätöksestä tehdystä valituksesta, jos kunnanhallitus voi yhtyä valtuuston päätökseen.

Kuntalain 135 §:n mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa;
tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valituksessa ei väitetä päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä tai että päätöksen tehnyt viranomainen olisi ylittänyt toimivaltansa.

Alueidenkäyttölain 37 §:n mukaan yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Päätös on syntynyt kunnanvaltuustolle kuuluvan toimivallan nojalla ja sen rajoissa.

Valituksessa väitetään, että yleiskaava olisi valmisteltu lain vastaisesti erityisesti luontoselvitysten riittävyyden ja luontovaikutusten arvioinnin osalta.

Yleiskaavan lainmukaisuutta tulee arvioida alueidenkäyttölain säännösten pohjalta. Eri-tyisesti tulevat tutkittavaksi AKL 39 §:ssä määritellyt yleiskaavan sisältövaatimukset sekä vaikutusten selvittäminen AKL:n 9§:n mukaisesti.

Valituksessa esitettyjä väitteitä arvioidaan seuraavassa erityisesti alueidenkäyttölain mukaisten vaatimusten näkökulmasta.

Yleiskaavan selvitysten riittävyys

Valittajat katsovat, että Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaava ei perustu alueidenkäyttölain 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin ja että kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön ei ole arvioitu asianmukaisesti. Valittajien mukaan erityisesti viitasammakon, saukon, ahman sekä useiden lintulajien esiintyminen olisi edellyttänyt lisäselvityksiä ja uusia vaikutusarviointoja.

Kunta toteaa, että kaavan laadinnassa on käytetty suunnittelualueen kattavia asiantuntijaselvityksiä, joiden pohjalta kaavan ympäristövaikutukset on arvioitu. Selvitysten riittävyyttä ja luontoarvojen huomioimista muuttuvaan maankäyttöön on arvioitu ELY-keskuksen (nyk. Lupa- ja valvontavirasto) luontoasiantuntijan kanssa käydyissä työpalaverissa. Kaavatyön yhteydessä laaditussa luontoselvityksessä on inventoitu alueen luonnonarvoja, tunnistettu arvokkaat luontokohteet sekä arvioitu maankäytön vaikutuksia luontoon. Selvitykset ovat olleet laadultaan ja laajuudeltaan sellaisia, että niiden perusteella on voitu arvioida kaavan merkittävät ja kaavaan osoitettujen uusien rakennuspaikkojen välittömät ja välilliset vaikutukset alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla.

Alueidenkäyttölain 9 § ei edellytä kaikkien yksittäisten havaintojen tai mahdollisten laji-esiintymien täydellistä inventointia eikä sitä, että jokaisesta osallisten ilmoittamasta havainnosta olisi laadittava erillinen selvitys. Selvitysten riittävyyttä arvioidaan suhteessa kaavan tarkoitukseen, tarkkuuteen ja vaikutusten merkittävyyteen. Yleiskaavatasolla riittävää on, että alueen luonnonarvot ja maankäytön kannalta merkitykselliset ympäristöarvot on tunnistettu ja niihin vaikuttavat maankäyttöratkaisut on arvioitu asianmukaisesti.

Valittajat ovat toimittaneet kaavaprosessin aikana ja valituksensa liitteinä yksittäisiin havaintoihin perustuvaa kuva- ja videomateriaalia useista eläin- ja lintulajeista. Havaintojen perusteella voidaan todeta kyseisten lajien mm. viitasammakon, ahman, saukon ja erilaisten lintulajien esiintyvän tai liikkuvan alueella. Havainnoista ei kuitenkaan käy

ilmi, että valituksenalaisella uudella rakennuspaikalla sijaitisi luonnonsuojelulain tarkoittamia lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai muita sellaisia kohteita, joiden vuoksi rakennuspaikka olisi tullut jättää osoittamatta kaavassa.

Luontoselvityksessä tunnistetut arvokkaat luontokohteet ja luonnonsuojelullisesti merkittävät alueet on otettu huomioon kaavaratkaisussa. Esimerkiksi viitasammakon esiintymisalue on tunnistettu selvityksissä ja sen luonnonarvot on osoitettu ja huomioitu kaavassa. Valittajien väite siitä, ettei kaavoituksessa ja valituksenalaisella rakennuspaikalla olisi lainkaan huomioitu viitasammakkoa tai muita luontoselvityksessä havaittuja luontoarvoja, ei siten vastaa kaava-aineistosta ilmeneviä tietoja. Uuden rakennuspaikan rajasta on n. 50 m etäisyyttä kaavassa osoitettuun luontoaluerajaukseen.

Valittajat ovat lisäksi katsoneet, ettei luontoselvitys olisi ollut päätöksentekijöiden käytettävissä kaavaa hyväksyttäessä. Kaavaan liittyvät selvitykset ovat kuitenkin olleet osa kaavoituksen valmisteluaineistoa, johon sekä osalliset että päätöksentekijät ovat voineet tutustua kaavaprosessin ja päätöksenteon aikana. Luontoselvitys oli päätöksenteon aikana sähköisesti saatavilla osana kaava-aineistoa ja siihen viitataan kaavaselostuksessa. Kaavan hyväksymispäätös ei ole perustunut puutteelliseen aineistoon eikä asiassa ole tapahtunut sellaista menettelyvirhettä, joka olisi voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön.

Edellä esitetyillä perusteilla kunta katsoo, että Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaava perustuu yleiskaavalta edellytettäviin riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Valittajien esittämät väitteet eivät osoita, että alueidenkäyttölain 9 §:n tai hallintolain 31 §:n mukainen selvitysvelvollisuus olisi kaavatyössä laiminlyöty.

Yleiskaavan suhde AKL 39 §:n sisältövaatimukseen

Valittajat katsovat, että Reponiemen tilalle RN:o 749-412-58-9 osoitettu uusi rantarakennuspaikka ei täytä alueidenkäyttölain sisältövaatimuksia ja että kaavaratkaisu aiheuttaa haittaa luonnonarvoille, linnustolle, viitasammakolle sekä alueen maisemalle. Lisäksi valittajat katsovat, ettei ranta-alueelle jää riittävästi rakentamatonta aluetta.

Kunta toteaa, että yleiskaava täyttää alueidenkäyttölain yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset. Kaavaa laadittaessa on otettu huomioon mm. olemassa oleva rakennuskanta, maanomistajien tasapuolinen kohtelu, ympäristöarvot sekä alueen luonnonsuhteet. Kaava perustuu kaavaa varten laadittuihin selvityksiin sekä niiden pohjalta tehtyyn suunnitteluun ja vaikutusten arviointeihin.

Valituksen kohteena oleva uusi rakennuspaikka sijoittuu peltoalueelle, jossa on jo ennestään olemassa olevaa ranta-asutusta. Rakennuspaikka sijoittuu peltoalueelle, mutta ei luonnonsuojelualueelle, luonnonsuojelulla suojellulle kohteelle tai luontoselvityksessä tunnistetulle luonnonarvoiltaan erityisen herkälle osa-alueelle. Luontoselvityksessä tunnistetut arvokkaat luontokohteet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinkein ja määräyksin.

Valittajien viittaama Kylmälahden kosteikko ja viitasammakon esiintymisalue on tunnistettu kaavatyön yhteydessä. Kaava ei osoita rakentamista kyseiselle luontokohteelle, eikä uuden rakennuspaikan osoittaminen olemassa olevan rakennuspaikan viereen n. 50 m päähän peltoalueelle merkitse luonnonarvojen hävittämistä tai sellaista heikentämistä, joka olisi alueidenkäyttölain vastaista.

Valittajat katsovat myös, ettei ranta-alueelle jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Kunta toteaa, että rantarakentamisen mitoittamista ja sijoittumista on tarkasteltu koko suunnittelualueen tasolla emätilaperiaatteeseen perustuvan mitoituksen avulla. Kaavaratkaisussa on säilytetty laajoja rakentamattomia rantaosuuksia sekä luonnon

kannalta merkittäviä alueita. Yhden rakennuspaikan osoittaminen kyseiselle tilalle, jolla ei ole muuta rakentamiskelpoista rantarakennuspaikkaa, ei johda siihen, että alueidenkäyttölain ranta-alueita koskevat sisältövaatimukset jäisivät täyttymättä.

Valittajat ovat lisäksi vedonneet rakennuspaikan läheisyyteen omaan kiinteistönsä nähdessä. Yleiskaavan tarkoituksena ei kuitenkaan ole turvata yksittäiselle maanomistajalle näkymää tai tiettyä etäisyyttä naapurikiinteistön rakentamiseen, vaan ohjata alueiden käyttöä kokonaisuutena ja pyrkiä mahdollistamaan kaavassa mitoituksen mukainen rantarakentaminen kaikille maanomistajille tasapuolisesti. Rakennuspaikan sijoittuminen naapurikiinteistön läheisyyteen ei sellaisenaan osoita, että kaava olisi sisältövaatimusten vastainen tai että maanomistajia olisi kohdeltu epätasapuolisesti.

Valittajat ovat vedonneet myös luonnon monimuotoisuuden, linnuston sekä useiden eläinlajien elinolosuhteiden heikentymiseen. Kaavan vaikutuksia on arvioitu kaavan yleispiirteisyys huomioon ottaen. Käytettävissä olleiden selvitysten perusteella ei ole ilmennyt, että kaavan mukainen maankäyttö aiheuttaisi sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia luonnonympäristölle, joiden vuoksi kyseinen rakennuspaikka olisi tullut jättää osoittamatta.

Kaavaratkaisussa on sovitettu yhteen alueen luonnonarvot, maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä yleiskaavassa määritellyt maankäytön kehittämistavoitteet. Valittajat eivät ole esittäneet sellaista selvitystä, joka osoittaisi kaavan olevan alueidenkäyttölain sisältövaatimusten vastainen. AKL 39 §:n mukaisesti yleiskaavaa laadittaessa on mm. otettava huomioon ympäristöhaittojen vähentäminen, luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. Kunnan näkemyksen mukaan kaavaratkaisu täyttää nämä vaatimukset myös uuden rantarakennuspaikan osalta. Näin ollen kaava täyttää lain edellyttämät vaatimukset eikä valitus anna aihetta kaavan kumoamiseen kyseisen rakennuspaikan osalta.

Viittaukset valituksessa esitettyihin muihin lakeihin

Valittajat vetoavat alueidenkäyttölain, hallintolain ja luonnonsuojelulain lisäksi perustuslakiin, ympäristönsuojelulakiin, maankäyttö- ja rakennusasetukseen sekä EU:n luonto-, lintu- ja ympäristövastuudirektiiveihin. Valituksessa ei kuitenkaan ole osoitettu, että valituksenalainen kaavaratkaisu olisi näiden säännösten vastainen.

Kaavatyön yhteydessä tai valituksessa ei ole tullut ilmi sellaista selvitystä tai seikkaa, jonka perusteella poistettavaksi esitetyllä rakennuspaikalla tai sen välittömässä vaikutuspiirissä sijaitisi luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettu tiukasti suojellun lajin lisääntymis- tai levähdyspaikka.

Perustuslain 20 § sisältää julkista valtaa koskevan ympäristövastuun yleisen tavoitesäännöksen. Kaavaa laadittaessa alueen luonnonarvot on selvitetty ja huomioitu kaavaratkaisussa, eikä valituksessa ole esitetty sellaista selvitystä, joka osoittaisi kaavan vaarantavan luonnon monimuotoisuutta tai ympäristöä perustuslain vastaisella tavalla.

Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatteen osalta kaavan mitoitus ja rakennuspaikkojen osoittaminen perustuvat koko suunnittelualueella sovellettuihin yhtenäisiin mitoitus- ja suunnitteluperiaatteisiin. Valittajat eivät ole osoittaneet, että heitä tai muita maanomistajia olisi kohdeltu kaavaratkaisussa ilman hyväksyttävää perustetta eri tavoin.

Ympäristönsuojelulakiin ja ympäristövastuudirektiiviin liittyvät väitteet koskevat pääosin valittajien esittämää oletusta alueelle aikaisemmin sijoitetusta lasijätteestä. Mahdollisen maaperän pilaantumisen selvittäminen kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan eikä kyseinen asia vaikuta yleiskaavan lainmukaisuuden arviointiin. Valituksen liit-

teenä olevan kaavakartan perusteella lasijäte ei myöskään kohdistu valituksenalaisen rakennuspaikan kohdalle. Kaavoittaja on vastannut valittajien muistutuksessa esittämään väitteeseen kaavaprosessin aikana ja todennut, että asian mahdollinen selvittäminen ja siihen liittyvät toimenpiteet kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Näin ollen asia on tullut kaavaprosessissa asianmukaisesti käsitellyksi.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n osalta kunta toteaa, että kaavatyössä laaditut selvitykset ovat antaneet riittävät tiedot kaavan keskeisten ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Kaava-aineisto täyttää yleiskaavatasolle asetetut selvitysvaatimukset.

Valittajien viittaamien EU:n luonto- ja lintudirektiivien osalta kunta toteaa, että niiden velvoitteet on kansallisesti toimeenpantu luonnonsuojelulainsäädännöllä. Kaavan lainmukaisuutta on arvioitava ensisijaisesti alueidenkäyttölain ja luonnonsuojelulain säännösten perusteella. Kaavatyössä ei ole ilmennyt sellaisia selvityksin osoitettuja vaikutuksia, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että direktiivien suojelemien lajien lisääntymis-, levähdys- tai elinympäristöjä vaarannettaisiin valituksenalaisella kaavaratkaisulla.

Näin ollen valittajien esittämät muut lakiviittaukset eivät muodosta sellaisia itsenäisiä oikeudellisia perusteita, joiden nojalla kunnanvaltuuston hyväksymä yleiskaava olisi katsottava lainvastaiseksi.

Valituksen kohdentuminen poistettavaksi esitettyyn rakennuspaikkaan

Valittajat vaativat yleiskaavan kumoamista ainoastaan Reponiemen tilalle RN:o 749-412-58-9 osoitetun rakennuspaikan osalta. Perusteena on esitetty muun muassa rakennuspaikan sijainti suhteessa valittajien kiinteistöön, alueen luontoarvoihin sekä rakennettavuuteen.

Kunta toteaa, että rakennuspaikan osoittaminen perustuu koko kaava-alueelle laadittuun maanomistajakohtaiseen rantamitoitustarkasteluun sekä kaavaprosessin aikana laadittuihin selvityksiin. Rakennuspaikkaa ei ole osoitettu poikkeuksellisin perustein eikä vastoin kaavan yleisiä suunnitteluperiaatteita, vaan osana koko yleiskaavan suunnittelualueen yhtenäistä mitoitusratkaisua.

Kaavaratkaisua laadittaessa on tarkasteltu vaihtoehtoisia sijoittumismahdollisuuksia tilan alueella. Kaavaselostuksen vastineraportissa on todettu, ettei maanomistajan tavoitteiden mukaisen rakennuspaikan sijoittaminen muualle tilan ranta-alueella ole ollut tarkoituksenmukaista alueen luontoarvojen, maastomuotojen ja korkeusasemien vuoksi. Tämän vuoksi rakennuspaikka on osoitettu paikalle, jossa sen toteuttaminen on kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisinta.

Valittajien esittämät näkemykset rakennuspaikan poistamisesta perustuvat pääosin heidän käsitykseensä alueen luontoarvoista ja rakentamisen vaikutuksista. Kaavatyön yhteydessä laadittujen selvitysten perusteella ei kuitenkaan ole ilmennyt sellaisia luonnonsuojelullisia, maisemallisia tai rakennettavuuteen liittyviä esteitä, jotka olisivat edellyttäneet rakennuspaikan poistamista kaavasta.

Rakennuspaikan osoittaminen ei myöskään johda siihen, että alueidenkäyttölain mukaiset yleiskaavan tai ranta-alueiden sisältövaatimukset jäisivät täyttymättä. Kaava turvaa edelleen alueen merkittävät luontoarvot, säilyttää rakentamattomia rantaosuuksia ja toteuttaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatetta.

Näin ollen valittajat eivät ole esittäneet sellaista selvitystä, jonka perusteella Reponiemen tilalle osoitettu uusi rantarakennuspaikka olisi lainvastainen tai että sen poistamiselle kaavasta olisi alueidenkäyttölakiin tai muihinkaan lakiviittauksiin perustuva peruste.

Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella kunnanhallitus toteaa, että Luoteis-Siilinjärven kylä- ja rantayleiskaava on perusteltavissa alueidenkäyttölain yleisistä tavoitteista sekä kaavojen sisältövaatimuksista lähtien. Kaavaratkaisu perustuu ajantasaisiin ja riittäviin selvityksiin, jotka on tehty yleiskaavan tarkoitukseen nähden riittävän laajalta alueelta.

Valituksessa ei ole esitetty sellaisia oikeudellisia perusteita, joiden nojalla kunnanvaltuuston hyväksymispäätöstä voitaisiin pitää alueidenkäyttölain tai muunkaan sovellettavan lainsäädännön vastaisena. Valitus tulee lakiin perustumattomana hylätä.

Vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta

Kunnan käsityksen mukaan valituksen kohteena oleva yleiskaava on valmisteltu alueidenkäyttölain mukaisesti, päätös perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin, eikä asiassa ole tapahtunut menettelyvirhettä. Näin ollen kunnalla ei ole velvollisuutta korvata valittajien oikeudenkäyntikuluja. Koska valitus tulee kunnan näkemyksen mukaan hylätä perusteettomana, ei myöskään valittajien vaatimalle oikeudenkäyntikulujen korvaamiselle ole oikeudellisia perusteita.

Siilinjärven kunnanhallitus

Janne Airaksinen
kunnanjohtaja

Timo Nenonen
kaavoitusarkkitehti

LIITTEET / LIITELUETTELO

1. Valtuuston hyväksymismerkinnällä varustettu värillinen yleiskaavakartta kaavamerkintöineen ja määräyksineen
 - a) Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaavakartta 1/2 1:10000, hyväksytty KV 15.6.2026
 - b) Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaavakartta 2/2 1:10000, hyväksytty KV 15.6.2026
2. Kaavaselostus lopullisessa muodossaan
 - a) Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaavaselostus hyväksytty KV 15.6.2026
 - b) Liite 1 Kyläalueen mitoitusperiaatteet
 - c) Liite 2 Vastineraportti luonnosvaiheen palautteeseen, 9.2.2026
 - d) Liite 3 Vastineraportti ehdotusvaiheen palautteeseen, 19.5.2026
 - e) Liite 4 Rantamitoituslaskelma
 - f) Liite 5 Kylämitoituslaskelma
3. Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma KH 25.5.2026
4. Luontoselvitykset
 - a) Luoteis-Siilinjärven yleiskaava, luontoselvitys, AFRY, 12.11.2025
 - b) Luoteis-Siilinjärven yleiskaava, luontoselvitys (luonnosvaihe), AFRY, 28.11.2024
 - c) Hökösenjärven ja Pöljänlahden lintuselvitysraportti, Yliluoma 12.3.2025
5. Arkeologinen inventointi, Mikroliitti Oy, 2023 (korjattu 6.11.2025)
6. Kulttuuriympäristön ja rakennuskulttuurin tarkastelu, Arkkitehtuuritoimisto J-P Husso, 17.10.2025
7. Kaikki kaavasta sen eri valmisteluvaiheissa annetut lausunnot
 - a) yleiskaavan luonnosvaiheen lausunnot
 - b) yleiskaavan ehdotusvaiheen lausunnot
 - c) yleiskaavan luonnosvaiheen viranomaisneuvottelu, muistio 17.4.2025
 - d) yleiskaavan ehdotusvaiheen lausuntopalaveri, muistio 23.3.2026
8. Kartta valituksenalaisten alueiden maanomistuksesta
 - a) Tilan 749-412-58-9 Reponiemi karttaote, kaavaote ja lainhuutotodistus
 - b) Tilan 749-412-58-13 Hanhiniemi karttaote, kaavaote ja lainhuutotodistus